

Förslag till budget 2024-2026

“Ett Salem för våra medborgare”

Socialdemokraternas förslag till budget de kommande tre åren.

Omvärldsanalys

Sverige, regionen och Salem befinner sig i en orolig omvärld. Vi har genom åren förberett oss för de svåra tider som vi nu befinner oss i. Vi som kommun har ett ansvar att hålla huvudet kallt och agera ansvarsfullt. Vi kan inte agera huvudlöst och radera vår kommunala omsorg om våra medborgare. Därför måste vi agera strategiskt, målinriktat och med fokus på att komma igenom dessa svårigheter som vi nu befinner oss i. Socialdemokraterna i Salem har tagit ansvar för kommunens ekonomi i alla år, och med detta budgetförslag gör vi det även i framtiden.

Arbetsmarknadens parter har kommit fram till löneökningstakt på 4,1% under 2023 och 3,3% för 2024. Det innebär att majoriteten föreslag på endast 2% årligen är orimligt.

En av de stora anledningarna till att det ekonomiska läget i just Salem ser ut som det gör, är höga pensionskostnader.

Strategin kortfattat för 2024-2026

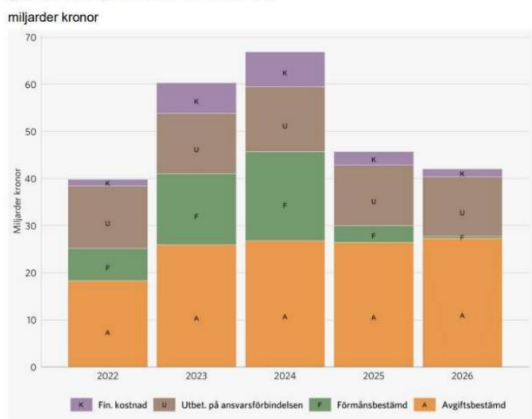
- Återställa skatten med 25 öre
- Använda Resultatutjämningsreserv 2023 och 2024 enligt riktlinjerna fastställda av kommunfullmäktige
- Lönepåslag på 3,5%, en ökning med 1,5 procentenheter
- Återställa besparingarna inom barn- och utbildningsnämnden
- Rädda kulturskolan
- Bygg upp det förebyggande arbetet - Anställa socialfältare
- Behålla den personliga assistansen i kommunal regi

Lönepåslag	9 milj
------------	--------

Skattesatsen och Resultatutjämningsreserv

Krig i Europa och hög inflation - konsekvenserna blir bland annat ökade pensionskostnader, som i sin tur orsakar att Salem sitter i den nuvarande ekonomiska situationen. Vi ser nu även konsekvenserna av den alliansgenomförda skattesänkningen 2021, som vi redan då varnade för. Vi Socialdemokrater, tillsammans med Rönningepartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, röstade nej till den skattesänkningen.

Diagram 4. Prognos över pensionskostnader i kommuner uppdelat på ingående delar, inkl. särskild löneskatt.

För att kunna klara av de kommande årens ekonomiska svårigheter måste vi återställa skattesänkningen på 25 öre. Förvaltningen har kommit fram till att detta kommer att tillföra följande summor till budgeten:

2024	12,2 milj
2025	12,8 milj
2026	13,4 milj

Kommunalskatten höjs då från 19,42 kr till 19,67 kr.

2023 och 2024 kommer Resultatutjämningsreserven (RUR) behöva användas för att undvika att kommunen hamnar i underskott.

“Kommunen har en reserv (RUR) på 80 miljoner kronor vilket säkrar upp balanskravsresultatet vid behov. Prognosen efter mars 2023 visar ett negativt resultat för år 2023 med cirka 12 miljoner kronor, som i så fall skulle minska reserven.

Resultatutjämningsreserven finns inte med reella pengar, utan är en bokföringspost i kommunens balansräkning för att utjämna resultatskillnader under vissa förutsättningar. En av de stora orsakerna av kostnadsökningen för 2024 är en effekt av kapitalkostnader (den nya skolan Fågelsången), högre ränte- och pensionskostnader samt högre inflation.”

(KS tjänsteskrivelse 2023)

Barn- och utbildningsnämnden

Vi återställer besparingarna som tagits på Nattis och att arbetslösa och föräldralediga ska fortsätta få ha sina barn 30 timmar i förskola. Kulturskolans anslag får tillbaka 2,5 miljoner kronor, och avgiften för elever på kulturskolan ska inte heller höjas.

Återställa följande besparingar:

Nattis	0,5 milj
Arbetslösa och föräldralediga får ha barnen 15 timmar i förskolan	3,0 milj
Minskat anslag på kulturskolans verksamheter	2,5 milj
Höjd avgift på kulturskolan	0,3 milj
Sammanlagt	6,3 milj

Barnens väg till en god framtid säkerställs med en bra förskola där barn, oavsett familjesituation, ska få möjlighet till både lek och lärande. Det får inte vara så att det inom förskolan endast finns resurser till "barnpassning". För oss Socialdemokrater är den pedagogiska verksamheten minst lika viktig. Förskolan är viktigt för språkutveckling, social förståelse och en fungerande övergång till grundskola.

Socialdemokraterna vill utveckla skolan och investera i barnens framtid. Nu har beslut på besparingar tagits. Dessa besparingar måste återställas och här ska den höjda skatten användas.

Vi ser det som viktigt att kulturskolan återfår sina 2,5 miljoner kronor som förlorades i samband med Alliansens besparingar. De behövs speciellt då det statliga utvecklingsbidraget till kulturskolor halverades i år. Att försäkra barn och ungdomars möjlighet till en meningsfull fritid kan aldrig vara vägen framåt för att bygga ett starkt och tryggt samhälle.

En sänkt avgift på kulturskolan är något vi Socialdemokrater kämpat för länge. Att alliansen nu istället höjer avgiften visar att vår syn på barn och ungdomars möjlighet till kulturellt engagemang är vitt skilda. Låg avgift på kulturskolan tillåter barn i en bredare demografi att ta del av och skapa kultur och musik, vilket i längden bidrar till ett mer jämlikt samhälle.

Besparingsprogrammet om 1,5% av budgeten på barn- och utbildningsnämnden är framskjuten till år 2025, det räcker däremot inte. Vi vill att Barn- och utbildningsnämnden ska slippa alla besparingar, och lägger därför 7,8 miljoner under 2025 samt 2026 för att kompensera för dem.

Socialnämnden

Socialnämnden är väldigt viktig för våra medborgare. Fokus i Socialnämndens område är omsorg om våra medborgare, där rätt insats, till rätt kvalitet ska ligga i fokus. De människor som har byggt vår kommun, kommer att bygga vår kommun, och som på ålderns höst behöver kommunens omsorg ska få den. Omsorgen ska ha hög kvalitet oavsett om det sker i kommunens regi eller genom upphandlade aktörer.

Yrkanden om:

Förebyggande arbete, inkl socialfältare	3 milj
Personlig assistans	1 milj
Sammanlagt	4 milj

Gällande äldreomsorgens behov behöver kommunen hela tiden anpassa verksamheten utifrån brukarens behov. Vi har en väldigt bra hemtjänst, där våra brukare träffar få medarbetare. De jämförelser som presenterats i tidningen Dagens samhälle visar på viktiga nyckeltal som ska bibehållas. Nyckeltalen behöver även omfatta de privata aktörer som finns i kommunen.

För oss Socialdemokrater är det självklart att vi har en bra verksamhet för personer som har behov av stöd enligt LSS, så som grupp- och korttidsboenden och personlig assistans. Den servicen ska erbjudas i kommunal regi. För oss innebär reell valfrihet att brukarna har en faktisk möjlighet att välja vård- och omsorgsgivare. Utgångspunkten är att vår egen verksamhet ska vara av sådan kvalitet att brukarna ska välja det kommunala alternativet i första hand.

Försämrade anställningsvillkor, delade turer och försämrad arbetsmiljö är oacceptabelt och inget vi som socialdemokrater kan acceptera. Alliansens budgetförslag går emot det projekt som vi driver inom kommunen och socialnämnden med "Heltidsresan". Vi vill satsa på vår personal och deras arbetsmiljö med exempelvis hållbara scheman, arbetsskor/och arbetskläder till alla inom verksamheten.

Barnen och ungdomarna är kommunens framtid. När kommunen har ekonomiska svårigheter, som vi socialdemokrater faktiskt befarade, så ska vi inte spara på barnen. Ingvar Nilsson, nationalekonom, räknar att en gängkriminell kostar samhället 23 miljoner kronor om personen är aktiv under en period av 15 år. Vi vet att Salem är en fristad mellan två stora kommuner med särskilda utmaningar. Att genomföra besparingar inom det förebyggande arbetet är aldrig acceptabelt, och kommer inte leda till något positivt. Vi socialdemokrater är övertygade om att vi behöver satsa på våra unga, varje unge som vi kan avleda från kriminalitetens bana är en vinst för kommunen och samhället i övrigt. Vi har inte råd, förutom det personliga lidandet och katastrofen för familjen, att inte arbeta med dessa unga. Hela förvaltningen arbetar för att det förebyggande arbetet och öppenvården ska möta

barnen och ungdomarna innan problemen blir för stora. Polisen, skolorna och andra samhällsaktörer kräver att socialtjänsten arbetar proaktivt och förebyggande. Då måste vi åtminstone bibehålla, eller helst utöka det förebyggande arbetet, inte som Moderaterna och alliansen gör, skära ner på densamma. För att kunna jobba förebyggande ska vi återinföra bland annat socialfältare.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde är en liten del av kommunens driftbudget (1,9%), men drabbas ändå av Alliansens besparingar. Majoriteten av dessa besparingar sker genom personalneddragningar. Detta kommer att påverka verksamheterna och öppettiderna på både biblioteket och fritidsgården Huset negativt. Vi vill undvika detta och tillför ytterligare medel i generella lönepåslag.

Bygg- och miljönämnden

Nämnden utför myndighetsutövning där avgifter är avsett att täcka kostnader i ärenden. Det är dock av vikt att enheten ges ekonomiska förutsättningar för att kunna leverera den service och ha tillgång till den kompetens som behövs för att kunna möta medborgarnas förväntningar och följa de riktlinjer och lagar som styr verksamheten.

Den föreslagna besparingen med att ställa in betning av ängarna i Nedre Söderby, är något vi kan godkänna 2024, men därefter vill vi återställa. Nedre Söderby är ett värdefullt och välbesökt rekreations- och kulturområde.

Teknisk nämnd

Den fastlagda fastighetsstrategin och långsiktiga investeringar är utmärkt. 30 miljoner per år är en bra början och vi ser fram emot arbetet med att underhålla och vårda våra fastigheter. Vi uppskattar att det äntligen kommit till stånd en teknisk nämnd efter många års kämpande från Socialdemokraterna i Salem. I arbetet i nämnden anser vi Socialdemokrater att förvaltningen ha plockat fram ett bra budgetunderlag där de besparingar som föreslås trots allt är rimliga.

Vi ser med oro att den tekniska livslängden beträffande simhallen löpt ut och att simhallen behöver stängas i två år vid en renovering. Socialdemokraterna i Salem föreslår därför att en ny simhall motsvarande dagens storlek byggs i närheten av nuvarande simhall. Vi anser att det är viktigt att den nya simhallen byggs på en plats som inte påverkar bostadsbyggandet i Salems stadskärna.

När det gäller investeringsbudgeten för simhallen tänker vi enligt följande:

10 miljoner läggs till 2024 för planeringskostnader.

Idag är 80 miljoner planerade till 2025 och 80 miljoner planerade till 2026. Vi föreslår att pengarna flyttas över till 2026, och därmed får 160 miljoner.

Därefter siktar vi mot en byggnationsstart 2026 och en färdig simhall i slutet av 2027.

Yrkanden om:

2024	10 milj
2025	0
2026	160 milj

Framtida politiska investeringar

Mycket av det vi vill uppnå fick inte plats i den här budgeten på grund av de ekonomiska förutsättningarna. Pengarna bör först gå till att ge tillbaka till de nedskärningar som gjorts i kommunens olika verksamheter innan vi kan ge oss in i stora förbättringsprojekt. Några exempel på sådant vi vill göra är följande:

- Jobba mot förbättringar för socialnämndens personal, till exempel genom att bidra med hållbara scheman, arbetsskor och/eller arbetskläder
- Se ett utvecklat kvalitetsarbete i nämnderna
- Att kommunen ska fortsätta med digitaliseringen, vilket leder till effektiviseringar på sikt
- Arbeta för klimatet och miljön i enlighet med Agenda 2030- Kommunens organisation, företagen och invånarna är viktiga aktörer i det arbetet.
- Ta fram ett klimat- och näringslivspolitiskt program
- Ta fram en gemensam samlingsplats för kultur-, idrott- och fritidsaktiviteter

Salems kommun är i grunden en trygg kommun, och vi vill fortsätta ha det så. Ett samarbete mellan invånare, myndigheter, föreningar, polisen och företagen är nödvändigt för att kunna lyckas med det. Vi verkar för ett fortsatt tryggt Salem.

Noter planperiod 2024-2026

Mkr			
	2024	2025	2026
Skattesats + 25 öre till 19,67 kr	12,2	12,8	13,4
Socialnämnden			
Socialfältare	-2	-2	-2
Personlig assistans	-1	-1	
Övrigt (förebyggande arbete)	-1	-1	-1
Barn- och utbildning			
Nattis	-0,5	-0,5	-0,5
Vistelsetid	-3	-3	-3
Kulturskolan	-2,8	-2,8	-2,8
Ta bort besparing		-7,8	-7,8
Lönekomp / hela kommunen	-9	-9	-9
	-19,3	-27,1	-26,1
Totalt	-7,1	-14,3	-12,7
Alliansens förslag överskott	1,2	39,9	48,1
Vårt förslag	-5,9	25,6	35,4
Mål 1,5 %	18,297	18,907	19,737
Inkl ny skattesats	18,48	19,099	19,938